
BIJ DE AMSE POMP

Uitgave van de
Vereniging Oud-Lunteren
Verschijnt dit jaar éénmaal.
ISSN: 1384-9131

Redactie:
H. van den Brink

Drukkerij AMV

Bestuur:

M. van der Hoff (wrnd voorzitter)		
Van den Hamlaan 16	6741 DN Lunteren	Tel. 06-20414915
S. Feenstra (Secretaris)		
Boslaan 52	6741 DK Lunteren	Tel. 06-57101259
C. F. den Boer (Penningmeester)		
p.a. Dorpsstraat 55	6741 AB Lunteren	Tel. 0318-486254
G. van Koesveld (Bestuurslid)		
Boslaan 52	6741 DK Lunteren	Tel. 06-53802309
Tj. Timmer (Bestuurslid)		
Dorpsstraat 49c	6741 AB Lunteren	Tel. 06-21640519
L. E. Hazeleger (Bestuurslid)		
Oude Arnhemseweg 63	6741 EG Lunteren	Tel. 06-11036697
M. van der Hoff (Bestuurslid)		
Van den Hamlaan 16	6741 DN Lunteren	Tel. 06-20414915
Ledenadministratie		
p.a. Dorpsstraat 55	6741 AB Lunteren	Tel. 0318-486254

Bankrekening IBAN: NL19RABO0337501416

Expositieruimte: Dorpsstraat 55, 6741 AB Lunteren, tel. 0318-486254

E-mailadres: info@museumlunteren.nl

Financiële administratie: Spelt Financiële Adviseurs B.V., tel. 0318-693391

Website: www.museumlunteren.nl

Correspondentieadres:

Secretariaat Vereniging Oud-Lunteren, Dorpsstraat 55, 6741 AB Lunteren

Openingsdagen museum:

Het gehele jaar door van dinsdag t/m zaterdag van 13.30 - 16.30 uur.

Bezoek op andere tijden in overleg.

Toegangsprijs: € 5,- Museumkaarthouders. Leden van de Vereniging Oud-Lunteren en jongeren tot 18 jaar gratis toegang.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Vereniging Oud-Lunteren.

Museum Lunteren in Coronatijd!

Voor u allen en voor ons is deze tijd zwaar en onzeker. Er zijn dierbaren overleden, mensen verliezen baan of werk, degenen die het virus hadden hebben soms maanden nodig om weer de oude energie terug te krijgen. Kwetsbare mensen raken in een isolement. Onze samenleving heeft een zware economische slag te incasseren die nog tijden voelbaar blijft. En we zijn er nog niet.

Onze jaarlijkse ledenvergadering hebben wij in eerste instantie uitgesteld met het idee dat kan wel weer in het najaar, maar de feiten spreken anders. Vandaar treft u en ons verenigingsblad 'Bij de Amse pomp' met de contributie factuur over 2020 veel later en de beoordeling van het bestuursbeleid op een aangepaste wijze. Ons verenigingsblad zal dit jaar eenmaal verschijnen. De stukken inzake het beleid treft u in dit nummer. Wij stellen u in de gelegenheid te reageren via het ingelegd reactieformulier uw mening te geven over het bestuursverslag en het financiële verslag over 2019 (zie ook het verslag van de kascommissie) en over de nieuwe begroting. Indien u niet reageert gaan wij ervan uit dat u instemt, maar we hopen uiteraard op een positieve reactie van u!

De achter ons liggende periode was hectisch. De nieuwe vleugel moest worden afgerond qua bouw, afwerking, inrichting en opening. Met inachtneming van alle regels van het RIVM is er veel werk verzet en is het allemaal gelukt. Vrijwilligers, onze eigen mensen, hebben geweldig gepresteerd! Met als gevolg dat 1 juli 2020 het museum kon worden heropend. Burgemeester René Verhulst heeft de openingshandeling verricht. Gezien de omstandigheden werd dit 'gevierd' met een beperkt aantal mensen.

Het museum heeft een complete metamorfose ondergaan en biedt nu een schitterende diversiteit aan inhoud in verschillende zalen. Wij zouden het erg op prijs stellen dat u als lid van de vereniging zelf een kijkje komt nemen. Neem wel, indien aanwezig, uw museumkaart mee, dat steunt ons weer. Dit ondanks uw gratis toegang als lid. Mocht u een extra donatie willen doen, heel welkom!

De Noordmansvleugel biedt tot 1 januari 2021 een tentoonstelling 'Mode op de Veluwe, met een knipoog naar het verleden', de 'Parels' van Rein Lotterman, en een tentoonstelling van werk van de Veluwe impressionist Martinus Nefkens, vanuit de collectie van de fam. Schat. Het museum

biedt verder ruimte aan Galerie Goudsberg, een galerie waar de bezoeker kunst kan kopen, thans werk van kunstenaars van de Kunstlijn uit Lunteren. Uiteraard is de kunst geheel vrijblijvend voor iedere bezoeker te zien! De Dr. Pier Hoekstra zaal met de geschiedenis van Lunteren is vernieuwd. En het bezoekerscentrum van de Goudsberg blijft belangrijk onderdeel van het museum. Aansluitend is er de tentoonstelling 'De Veluenaar onder de dekens vandaan' verrassende ontwerpen gemaakt van dekens. Ook het Toeristisch informatiecentrum is nieuw, hier wordt beeldmateriaal vertoond al dan niet historisch, van Lunteren en omgeving. Het centrum is nog in ontwikkeling. We blijven immers bouwen aan ons museum!

Onze tentoonstelling 'Hoog van de Toren' in de Koepel midden in het Lunters Buurtbosch, blijft de klim waard. Goed te combineren met een bezoek aan ons fraaie Buurtbosch en met een fietstocht langs 'Kunstenaars van weleer' schilderijen in de buitenlucht.

Begin 2021 mogen wij u diverse nieuwe exposities aanbieden in de volgende museumzalen. (www.museumlunteren.nl)

* Noordmanszaal, expositie 'Cool....Inuït Art' - Meet the arctic in Museum Lunteren. Dertig grafische werken van de complete Cape Dorset Print Collection 2020 contrasterend met 12 foto's van Robert Kautuk geven een hartverwarmende impressie van de koude werkelijkheid van ijs en water in de omgeving van Clyde River.

* Galerie Goudsberg - Op 5 januari 2021 start de duotentoonstelling 'Verfsporen' van Katrijn Verstegen en Eveline Braak. De werken kennen veel raakvlakken. Beiden abstract en dynamisch binnen het gefocuste experiment.

* dr. P. Hoekstrazaal - waar het verhaal over de (historische) verbinding met Lunteren wordt verteld met een deelexpositie over de Molukse integratie 'Dua Djadi Satu' (2=1).

* Schatzaal - Expositie 'Winterpracht' met schilderijen met wintertafere-len van M. J. Nefkens en tijdsgenoten onder wie Louis Apol, de meester winterlandschappen.

Helaas is er ook slecht nieuws te melden. Twee van onze trouwe en toe-

gewijde medewerkers zijn overleden: Gert Hendriksen en Aad van de Poel, beiden van grote waarde voor ons museum. Gert met name in onderhoud en opbouw tentoonstellingen, Aad heeft menig bezoeker ontvangen en geïnformeerd over en rondgeleid in ons museum. We missen hen.

Recentelijk heeft Jaap van Ravenswaaij ons meegedeeld dat hij om hem moverende redenen per 25 oktober 2020 is afgetreden als voorzitter en het bestuur heeft verlaten. Ingaande deze datum verricht hij geen werkzaamheden meer voor de vereniging, het museum of de galerie. Vanaf deze plaats danken wij Jaap zeer voor alles wat hij voor het museum de afgelopen 17 jaar heeft betekend. Het museum is hem veel verschuldigd. Tot er een nieuwe voorzitter is, heeft het bestuur Monica van der Hoff aangewezen als waarnemend voorzitter.

Het spreekt vanzelf dat wij de algemene ledenvergadering zo spoedig mogelijk een voordracht voor een nieuwe voorzitter zullen doen. Zoals de statuten van de Vereniging Oud Lunteren in artikel 8, lid 1, bepalen, kiezen de leden de voorzitter rechtstreeks uit de leden van de vereniging.

Het museum is geheel afhankelijk qua menskracht van vrijwilligers, gelukkig zijn er steeds weer mensen die met verve nieuw in onze organisatie aan de slag gaan: hartelijk welkom! Het nieuwe museum blijft behoefte houden aan menskracht voor de balie en ‘achter de schermen’- van onze exposities. Hebt u interesse of vragen daarover, schroom niet eens een gesprekje aan te gaan ter oriëntatie.

Wij spreken de hoop uit dat u allen gezond mag blijven en wij ontmoeten u graag in ons vernieuwde museum, dat een feest is voor het oog! Volg ons voor actuele nieuws op www.museumlunteren.nl

Het Bestuur

Van schaapherder tot begrafenisondernemer

Leven en werken van Bessel Dekker

Op zaterdag 25 september 1869 wordt 's avonds om negen uur een jongetje geboren op "de Muismaat", een oude boerderij aan de Hoge Valkseweg in De Valk. De Lunterse vroedvrouw Hanna Drees is bij de bevalling aanwezig geweest. De maandag daarop begeeft vader Jan Dekker zich naar het gemeentehuis in Ede waar hij aangifte doet dat zijn vrouw Aaltje Haazeleger bevallen is van hun eerste kindje dat ze Bessel noemen, naar de opa van vaders kant, zoals gebruikelijk is in die tijd. Vader Jan Dekker was in 1847 te Garderen geboren als zoon van Bessel Dekker en Jannetje Ruiter en Aaltje was de dochter van Jan Haazeleger en Hendrikje Westerhuis die uit Voorthuizen kwamen.

Jan en Aaltje waren in mei 1869 getrouwd en zijn bij de geboorte van de kleine Bessel 21 jaar oud. Kort daarna vertrekken ze naar Scherpenzeel, waar ze ruim een jaar wonen en komen in 1871 weer naar Lunteren waar ze enkele jaren aan de Bisschopweg wonen op boerderij Groot Berkhof. Daarna vertrekken ze naar Wekerom waar ze een klein huisje aan de Koperensteeg huren. Aaltje zal in totaal 15 kinderen krijgen, waarvan er in de jaren '80 twee jong zullen overlijden.

Jeugdjaren van Bessel

Nadat hij de lagere school in de Valk doorlopen heeft, wordt Bessel boerenknechtje bij een boer in Wekerom voor wie hij de schapen hoedt. In september 1886, Bessel is dan 16 jaar, komt hij voor het eerst in aanraking met justitie doordat hij samen met Pieter Takken fruit steelt uit de boomgaard van Gijsbert van Manen aan de Wekeromse Buurtweg. Enkele maanden later is het opnieuw raak: Bessel en zijn vriend Brand Waaijberg worden door rijksveldwachter Borgers in de kraag gevat wegens stroperij. Wat voor straf Bessel beide keren gekregen heeft heb ik niet kunnen achterhalen. Volgens de overlevering is hij ook nog betrokken geweest bij een steekpartij, maar daarvan zijn verder geen aanwijzingen bekend.

Op zijn 19e vertrekt Bessel naar Esveld onder Barneveld, waar hij een aantal jaren als boerenknecht werkt bij onder andere Wolbert Mastenbroek, Steven van den Brink, Jan Ruiter, Willem van Essen en Gijsbert van Butselaar.

Moeder Aaltje is in 1889 aan de Koperensteeg van haar 15de kind bevallen en sterft dezelfde dag nog in het kraambed op de jonge leeftijd van 40 jaar. Het verlies van zijn vrouw moet een ramp geweest zijn voor vader

Jan. Zijn oudste dochter Heintje komt weer thuis wonen en neemt de zorg voor de kleinere kinderen op zich, gelukkig zijn er ook al een aantal het huis uit.

Aan het eind van dat jaar vertrekt Jan naar “De Kleine Bloote Maat”, een boerderij in de buurtschap Essen in Kootwijkerbroek, die zijn grootvader in 1821 gekocht had. Daar zal hij nog negen jaar wonen met een aantal van zijn kinderen. Hij overlijdt op 21 oktober van het jaar 1898 op de leeftijd van 50 jaar. “De Kleine Bloote Maat” wordt dan verkocht aan Dirk van Ee.

In 1893 gaat Bessel onder de wapenen in de plaats voor een ander. Eigenlijk zou hij afgekeurd moeten worden want hij voldoet net niet aan de minimale lengte van 1 meter en 60 cm; maar met een beetje smokkelen wordt hij goedgekeurd. Hij is soldaat bij het 5e Regiment Infanterie, 5e bataljon, 3e compagnie. Eind 1894 is Bessel weer terug in Barneveld en werkt nog twee jaar als boerenknecht bij de weduwe Bos-de Koning en bij Gijsbert van Butselaar, waar hij al eerder gewerkt had.

Huwelijk met Heintje Vaarkamp

Bessel leert in 1895 de 33-jarige boerendochter Hendrika (Heintje) Vaarkamp kennen. Ze is zeven jaar ouder dan Bessel en woont bij haar ouders Jan Brand Vaarkamp en Jacobje van Harten op boerderij “De Hul” aan de Valkseweg. Een jaar later wordt in het gemeentehuis van Barneveld het huwelijk voltrokken, waarna het pas gehuwde stel naar een klein huisje in de Lievevrouwestraat (nu Stationsstraat) in Lunteren verhuist. Dat huisje huren ze de eerste jaren van Hendrika en Woutertje van Dijk. Hun ouders hadden daar gewoond, maar nadat die overleden waren was het huisje leeg komen te staan. Na drie jaar besluiten de zusters Van Dijk het pandje aan Bessel te verkopen voor de prijs van 650 gulden. Niet te duur, zo zal later blijken. Een jongere broer van Bessel, Berend Dekker, woont in deze tijd ook nog een aantal jaren bij Bessel en Heintje in huis.

In het kleine huisje in de Lievevrouwestraat bevalt Heintje van vijf kinderen: Jan, Jacobje, Aalbert, Jannetje Brandje en Hendrikus. Vier zullen er later echter op jonge leeftijd overlijden.

Vreemde dobbelstenen

Bessel verdient die eerste jaren de kost met het verkopen van takkenbossen aan bakkers die er hun ovens mee stoken. Bij die bakkers koopt hij aan het eind van het jaar “sinterklaasjes”, waarmee hij in december de boer op gaat om nog een paar centen extra te verdienen. Om af te rekenen heeft Bessel een spelletje met twee dobbelstenen bedacht. Wie 8 of hoger

Uiterst rechts het kleine huisje in de Lievevrouwestraat waar Bessel en Heintje van 1896 tot 1907 woonden. (Fotocoll. Ver. Oud Lunteren)

gooit krijgt de speculaasjes voor half geld, wie minder dan 8 gooit betaalt het dubbele bedrag. Veel klanten willen de gok wel wagen, maar betalen bijna altijd dubbel. De dobbelstenen zijn anno 2020 nog steeds in het bezit van de familie Dekker. Het is vreemd maar hoe vaak je ook met de dobbelstenen gooit, het is bijna nooit 8 of hoger.

Bij de bakkers haalt Bessel ook ontbijtkoeken, waarmee hij op erfhuizen staat. Voor een paar centen kun je dan “koekslaan”. Lukt het om met een knuppel de koek doormidden te slaan, dan mag je hem houden. Op veilingen van onroerend goed verdient Bessel ook nog wel eens een kwartje bij de inzet. Ook koopt hij nog wel eens een stukje grond en verkoopt het later weer.

Een nieuw huis op de Konijnenakker

Na tien jaar heeft Bessel genoeg verdiend om een nieuw huis te laten bouwen. In april 1906 koopt hij van de familie Van Veldhuizen een stuk bouwland “de Konijnenakker” voor de prijs van 500 gulden, waarop hij

een half jaar later een nieuw pand wil laten bouwen door de metselaar Evert Jan Lagerweij. Op drie september 1906 is de vergunning binnen en kan de bouw beginnen. In de zomer van het jaar erop is het pand klaar. Het is een huis van 11 bij 8,5 meter, met een gebroken kap. Wie de deel op komt ziet links een koeienstal en rechts een varkenshok. Linksachter op de deel is de deur naar de geut. Op die geut is ook de deur naar de kelder met een opkamer. Vanaf de geut is de deur naar de voorkamer waar een schouw is en twee bedsteden.

Zijn oude huisje in de Lievevrouwestraat heeft Bessel met een flinke winst aan buurman Hendrik Brouwer verkocht voor de prijs van 2500 gulden, die het al weer verhuurt heeft aan de schoenmaker Peter Scholten.

Bessel is inmiddels ook in de varkenshandel actief. Voor een vrouwtje in de Kromme Hoek verkoopt hij een varken van 600 pond. Het vlees brengt in die tijd 2 cent per pond op en met de kosten in mindering ontvangt het mensje precies 10 gulden. “Dat valt me mee”, antwoord ze Bessel, want tien gulden is veel geld in die tijd.

Aangesteld als doodgraver

Op 1 januari 1909 krijgt Bessel nog een bijbaantje. Hij wordt door de gemeente aangesteld als doodgraver, in de plaats van de oude Hannes van Dijk. Een doodgraver heeft tot taak een graf te graven op het kerkhof en na de begrafenis weer dicht te maken of eventueel een graf te ruimen. Erg druk heeft Bessel het hier niet mee. Ongeveer één begrafenis per week is er in die tijd in Lunteren, waarmee hij 50 gulden per jaar verdient, wat toch een mooie bijverdienste is.

Dankzij een veetelling weten we dat Bessel in deze tijd ongeveer 50 are land bij zijn huis in gebruik heeft. De levende have bestaat uit een geit, drie varkens en 40 kippen.

Bessel heeft vijf broers, waarvan er vier: Jan, Gerrit Jan, Evert en Aart omstreeks 1909 naar Duitsland vertrekken, om daar te gaan werken. Jan, de oudste zoon van Bessel, heeft er ook wel oren naar en gaat met zijn ooms mee. Aart komt een paar jaar later weer terug en trekt bij zijn broer Berend in, die inmiddels in Kootwijkerbroek woont.

Gerrit Jan, die landbouwer is in Rumeln, dicht bij Duisburg, trouwt met de Duitse Helena Sies en komt in 1913 met vrouw en dochttertje terug naar Nederland. Na het overlijden van Gerrit Jan in 1920, gaat Helena weer terug naar haar geboorteplaats Pfalzdorf, iets ten zuiden van Kleef. Evert, ook wel “Kreupele Dekker” genoemd, trouwt in het Duitse Iserlohn met Emma Strohm. Hij komt in 1924 met vrouw en kinderen terug naar Nederland en woont later in Noordwijk.

*Bessel Dekker, Heintje Vaarkamp en
Pierik. (Fotocoll. fam. Dekker.)*

Bessel en Heintje zullen hun zoon Jan echter nooit meer terug zien. Hij verongelukt in de Duitse mijnen in 1913.

Een ongewenste bezoeker

“Hoe kom ik van die gast af?” denkt Bessel wanneer er op een dag plotseling een neef op de stoep staat, die zijn ome Bessel wil verblijden met een bezoekje.

“Loop maar even mee naar het dorp,” zegt Bessel tegen zijn neef, “dan praten we onderweg wel wat.” Bij een winkel aangekomen, verzoekt Bessel hem om even buiten te wachten, omdat het gesprek met de winkelier over geld gaat. De neef wacht geduldig op de stoep, maar na drie kwartier vindt hij dat hij lang genoeg buiten gestaan heeft en gaat eens binnen kijken waar ome Bessel toch blijft. Op de vraag waar zijn oom is, antwoordt de verbaasde winkelier dat Bessel zonder iets te zeggen drie kwartier eerder al stilletjes door de achterdeur verdwenen is.

Ook wat betreft bezoekers in zijn eigen huis, houdt Bessel er vreemde

gewoontes op na. Hij heeft namelijk een hond, Pierik geheten, die hij een kunstje geleerd heeft. Als een bezoeker naar huis gaat, zegt Bessel tegen zijn hond: “Zeg ’m maar gedag”, waarop Pierik de niets vermoedende gast in zijn kont bijt.

Aanspreker en begrafenisondernemer

Bessel neemt het vak van aanspreker in 1926 over van de kleermaker Jan Pieter Lagerweij, die dat zelfde jaar nog overlijdt. Een aanspreker heeft tot taak de nabestaanden van de overledene mondeling in kennis te stellen van het overlijden van een familielid en regelt eventueel ook de begrafenis. Bessel neemt ook de zwarte jas van Lagerweij over, die hij voor zijn nieuwe taak nodig heeft. Officieel staat Bessel in 1927 nog steeds als doodgraver te boek. Pas in 1930 zal hij voor het eerst begrafenisondernemer genoemd worden.

Persoonlijk verlopen de jaren '20 dramatisch voor Bessel. Eerst verliest hij allebei zijn dochters Jannetje Brandje en Jacobje aan tbc en in 1928 overlijdt ook Heintje op de leeftijd van 65 jaar aan longontsteking. Een jaar later overlijdt op 23 jarige leeftijd ook jongste zoon Hendrikus aan tbc. Van de vijf kinderen is dan alleen Aalbert nog in leven.

Verloven tot begraving

In juli 1929 brengt Bessel zichzelf nog behoorlijk in de problemen. Bij het grafdelven, heeft hij namelijk iedere keer een schriftelijke toestemming gekregen voor het begraven van de overledene, deze briefjes noemt men “verloven tot begraving”. Bessel heeft alle briefjes van alle begraven personen 20 jaar lang bewaard, totdat hij er wel een stuk of duizend heeft. Hij heeft ze allemaal netjes per jaar bij elkaar gebonden, totdat hij ze een keer laat vallen en alles door elkaar ligt. Hij besluit ze dan maar te begraven, dan is hij er vanaf. Helaas wordt op de plek waar Bessel de briefjes gedumpt heeft, enige tijd later een karretje zand geladen en het gevolg is dat de “verloven tot begraving” verspreid door de Lunterse eng langs de weg waaien. Een voorbijganger brengt een aantal briefjes naar het gemeentehuis, waarop Bessel bezoek krijgt van de directeur van gemeentewerken, de heer Weener, die om een verklaring komt vragen. Bessel is niet thuis, maar nadat hij schriftelijk belooft heeft dat het niet meer voor zal komen, loopt het voor hem met een sisser af.

Eervol ontslag en overlijden

Wanneer Bessel in 1934 de leeftijd van 65 jaar bereikt heeft, krijgt hij eervol ontslag als doodgraver, waarna de 36-jarige Jannes van de Beek het

van hem overneemt. Een jaar later begint Bessel het ook rustiger aan te doen als begrafenisondernemer. Aalbert volgt zijn vader op en doet vanaf die tijd de aangiften op het gemeentehuis.

Op 10 februari 1941 overlijdt Bessel Dekker op de leeftijd van 71 jaar aan hartfalen. Bessel, die zoveel aangiften van overlijdens op het gemeentehuis gedaan heeft, wordt nu zelf aangegeven door de timmerman Jan Wulf van de Kaa uit de Oranjestraat.

Enkele dagen later staat er een kort stukje over Bessel in de Edesche Courant:

In allen eenvoud vervulde wijlen de Heer Dekker zijn plicht als begrafenis-ondernemer, als hoedanig hij velen onzer geliefden de laatste eer heeft bewezen. Hij was een man van den ouden stempel, die zorgde dat alles in orde was, dat alles ordelijk en geregeld verliep, zonder uiterlijke drukte, zooals wij, inwoners van Lunteren, dat het liefst zagen. En nu is hij, nog vrij plotseling, overleden en heeft al dezelfde laatste gang naar zijn laatste rustplaats gemaakt, die hij voor zoovele anderen bereid heeft.

Na het overlijden van Bessel Dekker zette Aalbert de begrafenisonderneeming van zijn vader voort; kleinzoon Willem Dekker nam het bedrijf in 1974 als derde generatie over. Zijn dochter Linda trad in 2018 ook formeel toe tot het bedrijf en ook de vijfde generatie heeft inmiddels al interesse. Na een veelbewogen leven van Bessel Dekker is het bedrijf na ruim 90 jaar nog steeds een begrip in Lunteren.

H. van den Brink

Bronnen:

Reconstructie Bevolkingsregister Ede

Bevolkingsregister Barneveld 1850-1920, Vereniging Vehluse Geslachten, DVD 14

Akten Burgerlijke Stand Ede

Bouwtekening 1906 nr. 0435

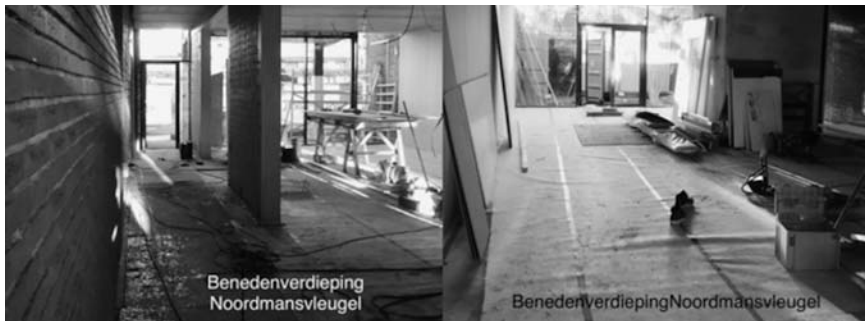
Oud Archief: Inv.nr. 776, 905 I, 960 II, 962 I, 1424, 1831 t/m 1849, 1869, 2310, Edesche Courant, woensdag 3 oktober 1934

Kadastraal archief Lunteren: Art. 1224, 1838, 2132

Notarieel Archief Lunteren: Inv.nr. 5721, akte 144; Inv.nr. 1, akte 136, akte 163

Een geheel vernieuwd Museum Lunteren verbindend en verrassend met een diversiteit aan Kunst, Cultuur en Historie

Mede mogelijk gemaakt door legaat Johan Noordmans, waarna aanbouw ultramoderne 'Noordmans'vleugel. Opening op 1 juli 2020 door burgemeester René Verhulst.

Bij binnenkomst word je verrast door de aanblik van enerzijds de ultra-moderne Noordmansvleugel en anderzijds het oorspronkelijke pand, deels uit begin vorige eeuw. Een museale reis die begint met de expositie 'Mode op de Veluwe met een knipooeg naar het verleden'. Een knipooeg die zich vertaalt door het gehele museum, zie www.museumlunteren.nl

Linksboven: Schatzaal collectie M.J. Nefkens

Rechtsboven: Galerie Goudsberg - Kunstexpositie Kunstlijn Lunteren

Onder links: 'Noordmans'zaal

Onder midden: Twee exposities Mode op de Veluwe met een knipooeg naar het verleden

Onder rechts: De Parels van Rein Lotterman

Lunteren 50 jaar geleden (1970)

“Veenendaalse” Spanjaarden in Lunteren

In januari 1969 werd in het voormalige bejaardentehuis De Zonnehoek aan de Spoorstraat een pension voor Spaanse gastarbeiders geopend. Dat hier een Spanjaarden-pension werd gevestigd had nogal de aandacht getrokken, omdat daardoor voor de bejaarde bewoners nieuw onderdak moest worden gevonden. Gevreesd werd, dat dit niet tijdig zou lukken. De exploitant van het pension, de heer Th. J. W. Rasch die het gebouw 1 oktober 1969 kocht, had in samenwerking met een plaatselijke arts en diverse sociale instellingen evenwel kans gezien alle bejaarden vóór 1 januari elders onder te brengen.

In het pension woonden bij de opening 41 Spanjaarden, die werkzaam waren bij de Zweedse kogellagerfabriek SKF in Veenendaal. Zeventien van hen waren juist uit Spanje gearriveerd. De anderen werkten al een tijdje in Veenendaal en woonden vroeger in het AKU-woonoord Nuestra Casa aan de Bennekomseweg in Ede. Zij moesten daar uit omdat de AKU de ruimte nodig had voor haar eigen Spanjaarden. Het pension was volledig afgehuurd door de SKF.

De Spanjaarden waren vrijwel allemaal afkomstig uit Galicië en waren Kelten. Hun afkomst bleek onder meer uit het feit, dat zij doedezakmu-
ziek mooier vonden dan het geklepper van castagnetten.

De Zonnehoek toen het nog De Delle heette.

(Fotocoll. Ver. Oud Lunteren)

Centrum de Honskamp gereed voor opening

In de loop van juni 1970 werd het hoofdgebouw van het bejaardencentrum de Honskamp in gebruik genomen en kon na een periode van hard werken worden gezegd dat het centrum voltooid was. Er waren 107 kamers, waarvan 11 tweepersoons, en verder nog 19 afzonderlijke huisjes. Het gehele centrum was volgeboekt; de meeste bewoners waren afkomstig uit Lunteren en Ede. Op een nog te bepalen datum zou de officiële opening plaatsvinden.

Directrice zuster J. van Leeuwen, afkomstig uit Harderwijk, zei bijzonder tevreden te zijn over opzet en inrichting van het centrum. De ligging vlakbij het winkelcentrum achtte zij zeer gunstig. Alle kamers waren ruim, de voorzieningen modern. Zo was er een oproepinstallatie, waarvoor de knoppen overal gemakkelijk bereikbaar waren voor de bewoners en ten overvloede zouden de belangrijkste personeelsleden steeds onmiddellijk via een klein zendertje kunnen worden gewaarschuwd.

Zuster van Leeuwen wilde de bewoners zo weinig mogelijk verplichtingen opleggen. Voorlopig zouden bijvoorbeeld geen bezoeken worden vastgesteld. De bezoekers moesten zo verstandig zijn er rekening mee te houden dat men de bejaarden 's middags een tijdje rust moest gunnen en dat het 's avonds niet te laat mocht worden.

De bejaarden in het hoofdgebouw ontvingen hun maaltijden uit de cen-

De Honskamp in 1970.

(Fotocoll. Gemeentearchief Ede GA16716, Jac. Gazenbeek.)

trale keuken van het centrum. Slechts in noodgevallen konden de bewoners van de aparte woningen maaltijden uit de keuken betrekken. Er waren acht meisjes om de directrice te assisteren, doch dat aantal zou nog worden uitgebreid.

De Honskamp was een protestants christelijk centrum, dat tot stand kwam door de medewerking van de gezamenlijke kerken in Lunteren.

Bedroevend slecht gymlokaal in Lunteren

De gymnastiekzaal naast het Notaris Westhoffhuis te Lunteren verkeerde in maart 1970 in een erbarmelijke toestand. Van verantwoord, laat staan hygiënisch ‘gymen’ kon in het oude gebouw geen sprake meer zijn. Een groep van veertig Lunterse huisvrouwen, die één avond in de week gebruik maakte van het gemeentelijk gymnastieklokaal, dat behoorde bij de Oude school aan de Dorpsstraat, was die mening ook toegedaan en ging daarom tot actie over. De dames wilden zo spoedig mogelijk een verbetering van de gymnastiekaccommodatie in Lunteren bewerkstelligen.

De kachel, die er stond om de ruimte te verwarmen, gaf slechts walm en misselijk makende stank af. Wanneer het apparaat brandde, kon men na verloop van tijd de vette, zwarte aanslag, met de hand van de vloer halen. De vloer was ongelijk met losse planken en schroeven die boven het oppervlak uitstaken. De gebruikers hadden zich al verschillende malen verwond. Ook was er geen enkele mogelijkheid tot ventilatie.

Naar de mening van de dames voldeed het gymnastieklokaal niet aan de eisen van welk ministerie dan ook. Er was herhaaldelijk geklaagd, maar dat had evenwel geen resultaten afgeworpen.

Het oude gymlokaal. (Fotocoll. Gemeentearchief Ede GA06025, Cord Otting.)

Telefooncentrale officieel in gebruik

In de expositieruimte van het postkantoor te Lunteren werd vrijdag 13 maart 1970 de nieuwe telefooncentrale officieel ingebruik genomen. De centrale bood de mogelijkheid tot het aansluiten van 1600 abonnees en het gebouw was groot genoeg om de centrale, zo dit ooit nodig mocht zijn, uit te breiden met apparatuur benodigd voor 6000 aansluitingen.

In de oude telefooncentrale Lunteren was slechts aansluitmogelijkheid voor 1100 abonnees. De centrale was dan ook geheel 'vol'. Door deze nieuwe centrale was nu echter de mogelijkheid geschapen de achterstand in Lunteren geheel weg te werken.

Om het Lunterse publiek gelegenheid te geven eens een kijkje te kunnen nemen achter de schermen van de PTT werd een 'Open Huis' gehouden. Onder leiding van enkele deskundige gidsen maakten de genodigden al een excursie.

Onder hen waren vele hoge functionarissen van het PTT-bedrijf. Ir. J. W. H. Crommelin, directeur van het telefoondistrict Arnhem, verwachtte, dat

Burgemeester J. Slot, directeur J. W. H. Crommelin en mevr. Bennink demonstreerden hoe vroeger een telefoongesprek tot stand kwam. De apparatuur produceerde een dermate groot lawaai, dat de beide heren elkaar beter verstonden nadat ze weer opgehangen hadden.

(Fotocoll. Gemeentearchief Ede GA40836 en GA40837.)

de telefoon in de toekomst beslist populairder zou worden. “Velen zullen zich een tweede telefoon wensen,” aldus de heer Crommelin.

Burgemeester Slot bracht namens het gemeentebestuur zijn vreugde tot uiting. Ook hij was blij met het ‘Open Huis’.

Tot slot werd symbolisch de enorme technische vooruitgang van de telefoon tot uitdrukking gebracht door een telefoongesprek van burgemeester J. Slot met directeur Crommelin via de inmiddels antiek geworden handpost.

Mevrouw Bennink bij ‘haar’ apparatuur van vroeger.

Eerste kegelbaan in gemeente Ede open

Temidden van vrienden, familie en kennissen hield donderdag 10 september 1970 de heer A. H. Floor een bijeenkomst in zijn eigen restaurant, met de bedoeling een officieel tintje te geven aan de opening van de onder het gebouw gelegen eerste kegelbaan van de gemeente Ede.

Geheel in stijl kwam burgemeester J. Slot met zijn gevolg in een koets helemaal uit Ede, om de openingsdaad te verrichten. “Dat gebeurt door het omdraaien van uw naamgenoot,” aldus de woorden van de heer Floor, waarop de burgemeester de eerste baan ontsloot en voor gebruik gereed maakte.

In zijn aan deze gebeurtenis voorafgaande toespraak verklaarde de heer Slot zijn wijze van vervoer: “Het is een ieder ongetwijfeld bekend, dat de voorvaders van de heer Floor als paardenpostmeester hebben gefungeerd. Er is zelfs een geregelde verbinding onderhouden van Lunteren naar Harderwijk.”

Hij had tevens uitgerekend dat er zes geslachten voor nodig waren in een tijdsbestek van tweehonderd jaar om te komen tot het bedrijf zoals dat er nu uitziet.

Brand Wolfswinkel, een bekende Lunterse conferencier, hield in de

streektaal een humoristische toespraak en bood het echtpaar Floor namens de architect, de aannemers en de loodgieter (dit was de heer Wolfswinkel zelf) een groot boeket bloemen aan. Ook door de naaste familie werden vele cadeaus aangeboden, waarna vanzelfsprekend de nieuwe kegelbaan moest worden ingewijd.

De eerste bal gleeed van de duim van burgemeester Slot. Hij raakte de eerste keer geen van de kegels, aangezien de bal voortijdig de baan verliet, maar drie ballen later ging het al beter; de bal ging met de juiste snelheid en goed effect recht op de kegels af en vloerde ze alle negen, tot grote bewondering van de toekijkers, die er een hartelijk applaus aan besteedden.

Tenslotte werd een wedstrijd gehouden tussen teams van aannemers, architecten, personeel van Floor en de journalisten die samen met de burgemeester een team vormden.

Boetiek “De Ambtspomp” opende met modeshow

In november 1970 presenteerde “De Ambtspomp”, de eerste boetiek in Lunteren, zich aan den volke met een modeshow.

De lengtes op deze show varieerden van mini tot maxi.

Voor mannen zag men leuke vrijetijdskleding, corduroybroeken, hippe hemden en truien. Voorts ontdekte men “jonge” accessoires zoals shawls en leuk bewerkte dassen.

Het was duidelijk dat in deze boetiek van John en Henny Kelderman aan de Dorpsstraat 133 in het bijzonder jonge mensen te kust en te keur konden kopen. De naam “De Ambtspomp” riep herinneringen op aan de periode dat Lunteren inderdaad een grote ambtspomp bezat; hij stond vlak bij de plaats waar zich destijds de boetiek bevond.

De inrichting was bijzonder origineel; via allerlei houten trapjes die aan de voorzijde door grappige kleine ruitjes te zien waren, kwam men in de beide afdelingen van de winkel. Daar bevonden zich een heuse antieke ambtspomp en andere zaken die sterk herinnerden aan de “boerenstijl” van vroeger. Bij de inrichting was op uiterst doelmatige wijze gebruik gemaakt van hout. Zelfs in de vloer zag men tussen het cement oude, rond gesneden balken.

Concept - verslag van de Algemene Leden Vergadering

Vereniging Oud Lunteren

gehouden op 21 mei 2019 om 19.30 uur in Partycentrum Floor

Aanwezig: Jaap van Ravenswaaij (voorzitter), Cornelis den Boer (penningmeester), Monica van der Hoff-Israel (bestuurslid), Bert Hazeleger (bestuurslid), Gert van Koesveld (bestuurslid), Tjipke Timmer (bestuurslid), Sofia Feenstra (secretaris)

1. Opening

Voorzitter Jaap van Ravenswaaij opent om 19.30 uur de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom

2. Ingekomen stukken en mededelingen

* **Lezing** na de pauze door **Rein Lotterman** over Streekdrachten op de Veluwe met show en powerpoint beelden

* **Nieuwbouw** - Gemeente akkoord; Noordmansvleugel. Sloop pand 53 ieder moment; gekozen voor aannemer Wolswinkel; Tekort van 1 ton. Planning oplevering december 2019 en opening voorjaar 2020

* komende **exposities 2019/2020**

- tekenaar Jan Kruis - Jan Jans & de kinderen - 29 juni a.s.

- De Wolf terug op de Veluwe - oktober 2019 - maart 2020

- Deel expositie in overleg met Zd.Molukse gemeenschap

- 75 jaar Bevrijding

- Expositie waterput Poelakker

* **Her(opening) nieuwe museum 2020** met 5 exposities

- samenwerking Modevakopleiding HJS Arnhem, fam. Lotterman, fam. Schat en Lunterse kunstenaars - Kunstlijn.

Volg ons op de nieuwe **website** www.museumlunteren.nl met FB site.

Noteer het nieuwe **emailadres** info@museumlunteren.nl

* **Fondsen en Sponsors ondernemers/particulieren** - Sponsors/Anbi

* **De Koepel** - Pleisterplaats

* **Muur van Mussert**

* **Lidmaatschap** voor € 10,-. Unieke korting prachtige boek 'Lunteren een historische studie (waarde € 22,95 voor € 10,-)

* **Ede Doet** bonnen.

* **Vrijwilligers/medewerkers** 55. Nieuwe OPROEP leeftijd/afcheid en ziekte en nieuwe pand erbij.

* **Giften**

door **Richard Haalboom** zilveren zakhorloge met ketting van Jacob Groeneveld, koetsier notaris Van den Ham

door **heer de Man** kadastratlas Lunteren 1832

door **mw. Van Kooten** Kostuum Lunthari

* **Jaar van Bevrijding 2020** = 75 jaar bevrijding

* **Museumkaart** invoeren

* **Entreprijs** Voorstel entree € 6,- Kinderleeftijd verlagen -> 12 jaar. Nu 18 jaar.

3. Concept-verslag van de A.L.V. van 17 mei 2018

Notulen worden vastgesteld en goedgekeurd met dank aan secretaris Sofia Feenstra

4. Jaarverslag bestuur over 2018

Geen opmerkingen

5. Jaarverslag penningmeester

Toelichting door penningmeester Cornelis den Boer

6. Verslag kascontrole commissie

Evert-Jan Moraal krijgt het woord en verklaard ook namens Renee de Lange dat de kascontrolecommissie 31 december 2018 is gecontroleerd. Décharge wordt verleend aan de penningmeester, en het hele bestuur.

7. Benoeming leden van de kascontrole commissie

Verzoek aan de aanwezigen wie Renee de Lange wil assisteren. Sietse Lugtenberg meldt zich aan voor de kascontrolecommissie.

8. Bestuurszaken

a. Nieuwbouw

b. Exposities 2018/2019/2020: Verteld Verleden, Een Huis Vol en Wereldvrouwen/The Sixties en De Wolf terug op de Veluwe

c. Educatiecommissie - Pia Verduijn doet verslag

9. Rondvraag

Geen vragen

10. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering en dankt

de leden voor hun inbreng.

Aldus vastgesteld in de Algemene Ledenvergadering van de Vereniging Oud Lunteren op 21 mei 2019

De voorzitter,
Dhr. J.H.F. van Ravenswaaij

De secretaris,
Mw. S.G. Feenstra

Jaarverslag van het bestuur over 2019

Algemeen

- * Nieuwbouw Noordmansvleugel - aannemer gereed rond Kerst. 2019. Uitbreiding 2 ruimtes 17 x 7 mtr. Verdere afwerking vrijwilligers - schilderen, afvoer en leidingen tuin, depot 6 x 4 mtr.
- * voorbereiding 5 nieuwe exposities voor opening
- * Vrijwilligers aantal: 55
- * Museumkaart registratie
- * Entree verhoging € 3,-
- * Afscheid van administratieve kracht mw. Netty Langeveld

Educatie-commissie: Pia Verduijn

Ook dit jaar werd ons museum weer druk bezocht door de leerlingen van de 7 Lunterse scholen en het buitengebied. Zoals gewoonlijk kregen we in januari, oktober en november de groepen 5 en 5/6 op bezoek voor het project Hessenweg. Ook mochten we 29 leerlingen van groep 6 van CNS Louise de Coligny school uit Ede ontvangen. De leerlingen leren met dit project over hoe men 500 jaar geleden vanuit Duitsland over de Hessenweg via Lunteren naar Amersfoort reisde. Louis Fraanje weet op boeiende wijze de kinderen over dit stukje Lunteren te informeren. Wat werd er vervoerd op de hessenwagens, waar werd er overnacht door de voerman, hoe gevaarlijk was het in die tijd. De leerlingen leren over het vervoer van toen en tegenwoordig.

De groepen 7 kwamen in maart en april voor het project over de Tweede Wereldoorlog. Ook hier weer veel informatie over het ontstaan van de oorlog, de oorlog zelf en de bevrijding. De droppings op de Keukenklep zijn een vast onderdeel geworden. De leerkracht krijgt vooraf een lesbrief, vervolgens het bezoek aan het museum, waar een verteller de geschiede-

nis van de oorlog vertelt. De geschiedenis uit Lunteren krijgt extra aandacht, ook zien ze een documentaire en een korte animatiefilm. Na het bezoek maken de kinderen met elkaar een groot werkstuk, dat in het museum wordt tentoongesteld. Twee scholen leggen ieder jaar bloemen bij de Canadese bank en overhandigen elkaar het Canadese symbool van onze bevrijders. Dit jaar waren dat CBS De Wegwijzer en OBS De Sprong.

Voor groep 8 hebben we een nieuw project in de maanden mei en juni. De leerlingen gaan zelfstandig een folder maken over alles wat Lunteren aan erfgoed te bieden heeft. Doormiddel van een bezoek aan het museum en een fietstocht langs alle bezienswaardigheden, zoals bijvoorbeeld De Koepel, Celtic Fields, de Germaanse Put, de Notarisbank enz. maakt men in groepjes een folder. We werden verrast door leerlingen van CBS De Bron die een junior Wegwies hadden gemaakt.

Het is mooi om te zien dat de scholen ons museum met veel enthousiasme bezoeken.

De educatie commissie kijkt met veel plezier terug op 2019!

Digitalisering Ledenadministratie

In 2019 tellen wij 800 leden. Ter besparing van hoge portiekosten en ter bevordering van een snellere communicatie zijn wij genoodzaakt ons administratie systeem te digitaliseren. Vandaar aan u een vriendelijk en dringend verzoek om uw NAW en emailadres op te geven aan info@museumlunteren.nl

Bestuur

Het bestuur heeft in 2019 zeven maal vergaderd. Wij spreken onze waardering uit voor de werkzaamheden van het administratiekantoor van Wim Spelt ten behoeve van de financiële administratie van onze Vereniging.

De expositie- en educatiecommissies zijn meerdere keren bijeen geweest, met als resultaat een bezoekersaantal van bijna 9.800 personen. Dit aantal ontstaat door zowel leerlingen van alle scholen in Lunteren als overige bezoekers van de diverse exposities en onze dependance in De Koepel

Exposities

In 2019 waren er, naast de permanente expositie op de bovenste verdieping vier sprankelende wissel-exposities:

* *'Ode aan bijzondere Wereldvrouwen'* tot en met 9 februari 2019. Unieke expositie van 24 portretten en straattaferelen van vrouwen van over de hele wereld, geschilderd met olieverf door kunstenaressen Marianne van

Gaale.

* *The Sixties* Vanaf 2 maart tot 15 juni 2019 duikt Museum Lunteren met expositie *The Sixties* in de mythische jaren van de vorige eeuw.

* *Jan Kruis een creatieve duizendpoot* Vanaf 28 juni tot 1 oktober liet Museum Lunteren een overzichtsexpositie zien van de fenomenale schep- per van Jan, Jans en de kinderen.

* *De Wolf terug op de Veluwe* Op 25 oktober sloot Museum Lunteren 2019 af met de actuele expositie over de Wolf met een sprookjeskamer waar sprookjes werden voorgelezen voor de kinderen.

* In het souterrain het Bezoekerscentrum De Goudsberg

* In Uitkijktoren De Koepel sinds 17 juni 2017 de permanente expositie Hoog van de Toren

* Openluchtexpositie ‘Kunst langs de weg’.

De medewerkers

Het museum heeft geen betalende medewerkers in dienst, maar er zijn gelukkig 55 vrijwilligers die hun diensten aanbieden binnen het museum. Zonder deze medewerkers zou het museum niet kunnen bestaan. Om deze dankbaarheid te tonen, hebben wij dit jaar een gezellige dag uit georgani- seerd naar Openluchtmuseum/Canon Arnhem waar wij de lunch hebben gebruikt en daarna naar CODA Apeldoorn en hebben de dag afgesloten met een diner in De Cantharel te Apeldoorn.

Activiteiten 2019 Museum Lunteren

* Workshops fijnschilderen Bladgoud, en schilderen zoals de Oude Meesters tijdens expositie *Wereldvrouwen*.

* Maak je eigen strip in Museum Lunteren. Kinderen kunnen tekstbal- lonnetjes en eigen stripfiguren bedenken, tekeningen maken of allebei. Kan allemaal tijdens de expositie *Jan Kruis een creatieve duizendpoot*.

* Wolvenmaskers kleuren en maken. Sprookjes worden voorgelezen en je kunt sprookjes op een scherm in de Sprookjeskamer bekijken tijdens de expositie *De Wolf terug op de Veluwe*.

* Fietsroute (+ 20 km) ‘Kunst langs de weg’ in Lunteren en het buitenge- bied. Deze fietsroute (gratis verkrijgbaar) leidt langs 15 grote panelen met schilderijen van Lunterse schilders over landelijke fietspaden met diverse rustpunten en uitzichten. Expositie is het hele jaar te bezichtigen.

* Jaarlijks wordt bij de ‘Bevrijdingsbank’ rond 16 april het project ‘Lunteren in oorlogstijd en bevrijding, 16 april 1945’ overgedragen aan groep 7 van iedere keer een andere basisschool.

Tot slot

Het bestuur kijkt met een voldaan gevoel terug op een druk jaar, met 4 wisselexposities, begeleiding nieuwbouw. Dit alles dankzij de vrijwillige inzet van onze 55 medewerkers.

Bedankt!

Het Bestuur

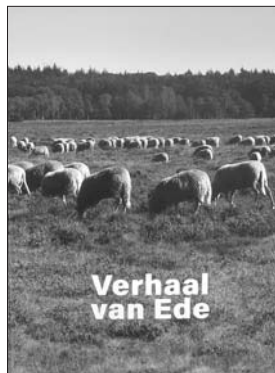
Nieuwe uitgave Verhaal van Ede

Door de gemeente Ede wordt op 23 november aanstaande een nieuwe uitgave gepresenteerd onder de titel “Verhaal van Ede”. In dit boek, geschreven door oud-gemeentearchivaris Peter van Beek, wordt de integrale geschiedenis van de gemeente Ede in woord en beeld behandeld

“Verhaal van Ede” geeft een beeld van de ontwikkeling van de gemeente Ede - en met name van haar inwoners - vanaf de vroegste bewoning in de prehistorie tot op de dag van vandaag. In ruim twintig thema's, die zijn gebaseerd op de indeling van de lokale canon van de geschiedenis, wordt de ontwikkeling in een drietal verhaallagen verteld. Elk hoofdstuk begint met een introductie van het thema en een globaal overzicht van de ontwikkelingen. Daarna wordt in verdiepende teksten de ontwikkeling doorgelopen, met name aan de hand van de ervaringen van de inwoners. Een derde verhaallaag is die van de pareltjes die als voorbeelden worden uitgelicht uit de veelheid van gebeurtenissen en verhalen binnen dat thema.

Het boek zal een omvang hebben van ruim 450 pagina's en enkele honderden foto's vertellen mede het verhaal.

In onze winkel ligt dit boek voor u te koop voor € 34,95.

Museum Vereniging Oud Lunteren

	Realisatie	Begroting	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting
Winst-en Verliesrekening	2018	2018	2019	2019	2020	2021
<u>Opbrengsten</u>						
Contributies leden	8.836	9.500	8.390	9.500	10.000	10.000
Donaties leden	-	-	60	-	-	-
Verkopen winkel	1.768	5.000	1.814	4.000	4.000	4.000
Giften museumbezoek	1.821	2.200	904	2.200	2.200	2.200
Entree museum	2.089	3.000	5.442	3.500	5.000	5.000
Excursiebijdragen	-	-	-	-	-	-
Sponsoring	-	-	100	-	-	-
Subsidie Gem.Ede Additioneel	-	-	25.000	-	-	-
Subsidies	51.999	52.999	50.254	53.499	73.500	73.500
Mutatie winkelvoorraad	7.380-	-	120	-	-	-
Ontvangen rente	44	500	32	-	-	-
Totale opbrengsten	59.177	73.199	92.116	72.699	94.700	94.700
<u>Exploitatiekosten</u>						
Kantoorkosten	200	300	285	200	500	500
Bestuur en org.kosten	260	750	969	600	700	700
Contributie/abonnementen	2.945	1.700	2.652	1.700	2.200	2.200
Representatiekosten	1.415	700	1.113	1.800	3.000	3.000
Museumcoll.uitbreiden/verbeteren	1.815	7.000	-	7.000	10.000	10.000
Assurantiën	4.237	5.100	4.736	5.300	5.500	5.500
Afschrijvingskosten gebouwen	13.008	pm	13.008	pm	pm	pm
Afschrijvingskosten museuminventaris	5.092	pm	1.026	pm	pm	pm
Afschrijvingskosten kantoorinventaris	1.830	pm	1.005	pm	pm	pm
Inkoop winkel	1.341	4.100	2.144	3.000	3.000	3.000
Drukwerk	331	1.600	950	1.600	1.600	1.600
Kantoorbenodigdheden	1.305	1.000	720	1.000	1.500	1.500
Rentekosten hypotheek	1.459	1.600	1.312	1.400	1.400	1.400
Rentekosten lening	1.197	1.200	1.197	1.200	1.200	1.200
Kosten inz.aanpassingen nieuwbouw	-	-	28.852	-	-	-
Huisvestingskosten/onderhoud	2.636	2.700	4.027	2.900	5.000	5.000
Energiekosten	4.061	4.000	1.805	4.500	6.000	6.000
Onderhoud panden incl.reservering	5.500	7.000	5.500	7.000	10.000	10.000
Onderhoud inventarissen	2.807	3.600	510	4.100	6.500	6.500
Belastingen	2.344	2.600	2.382	2.800	3.500	3.500
Bankkosten	237	400	241	400	400	400
Kosten exposities	10.734	11.300	10.419	13.200	18.000	18.000
Porti/telefoon/website	1.511	1.550	1.686	1.650	2.000	2.000
Kantinekosten	523	1.000	862	1.100	1.500	1.500
Kosten vrijwilligers	3.149	4.000	4.422	4.000	4.000	4.000
Inrichten permanente exp.Koepel	135	4.000	-	-	-	-
Verbetering erfgoedonderdelen	-	2.000	-	2.000	3.000	3.000
Interactief maken delen collectie	-	4.000	-	4.000	4.000	4.000
Beleef Lunteren	-	-	2.750	500	500	500
Totale kosten	70.072	73.200	94.573	72.950	95.000	95.000
Netto resultaat	10.895-	1-	2.457-	251-	300-	300-

VERKLARING KASCOMMISSIE

Ondergetekenden verklaren hierbij alle stukken en bescheiden, betrekking hebbende op de exploitatie over de periode 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019 (exploitatieresultaat EUR – 2.457,-) en de balans per 31 december 2019 (balanstotaal van EUR 914.076,-) van de Vereniging Oud-Lunteren te hebben gecontroleerd en akkoord bevonden. De kascommissie hecht eraan het volgende op te merken:

- de administratie zit gedegen in elkaar;
- de verzekeringen voor pand(waaronder brand en inbraak), inboedel, exposities en vrijwilligers zijn meer dan toereikend;
- petje af voor de vele vrijwilligers die de vereniging Oud-Lunteren springlevend houden

De Kascommissie verzoekt de Algemene Ledenvergadering om het bestuur décharge te verlenen voor het gevoerde financiële beleid, over de periode 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019.

De penningmeester en de kascontrolecommissie hebben gezamenlijk vastgesteld dat in het kader van de verdere professionalisering van de vereniging het wenselijk is de volgende aanpassingen door te voeren met ingang van boekjaar 2020, te weten:

1. Stel, nu de verbouwing is afgerond, een meerjarige onderhoudsbegroting op voor het pand, zodat men weet wat er jaarlijks aan onderhoudskosten is te verwachten
2. Het werken met zoveel vrijwilligers betekent dat er continu aandacht moet zijn voor uniforme instructies, ten aanzien van de verkoop van entreebewijzen, kasdeclaraties en verkoop van kunststukken.
3. Stel een jaarrekening op die inzicht geeft in het verloop van de balansposities. De administratie zit, zoals gezegd, gedegen in elkaar en kan zo'n jaarrekening met weinig extra energie opleveren

Lunteren, 9 november 2020

Namen en handtekeningen:

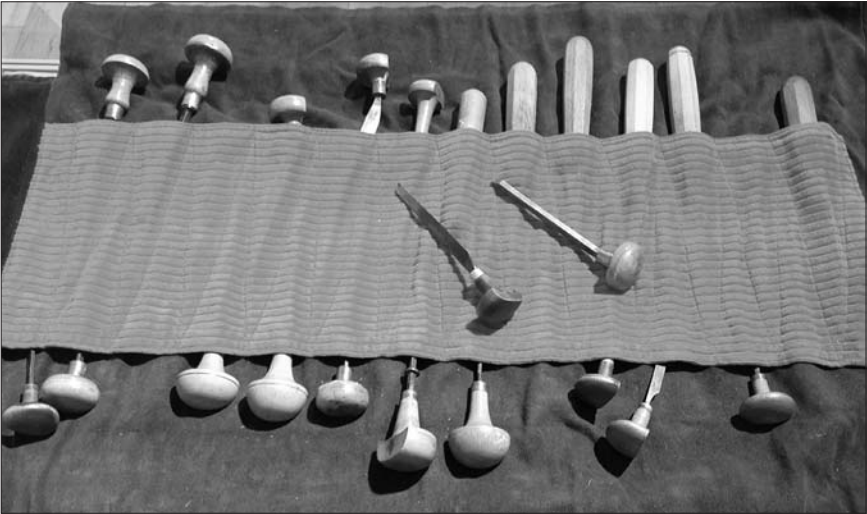
Pieter de Roos

Bob van Heukelom

Schenking Thijs Mauve en Flora Adama

Via Peter Mauve uit Elst, de zoon van Thijs Mauve, kwam er enige tijd geleden een grote schenking binnen bij Museum Lunteren, die bestond uit onder andere 26 gutsen in een rood-blauw-zwarte etui, foto's, een oorkonde, vergrootglas, krantenknipsel, houtsnedes, ex libris, etsplaatjes, linoleumsnedes, een graveerkussen, etc. Tot de gift behoorden ook een aantal werken van Flora Adama, de echtgenote van Thijs Mauve.

Etui met 26 gutsen.

Thijs Mauve, kunstschilder, tekenaar, graficus, werd geboren op 26 november 1915 te Scheveningen.

Na de HBS in Den Haag ging hij naar de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten (KABK).

Al snel ontpopte hij zich, naast kunstschilder en tekenaar, als een verdienstelijk houtgraveur. Hij ontving diverse prijzen en onderscheidingen. Vanaf 1941 hield Mauve zich bezig met boekillustraties. Zijn eerste: De Genius van de Zang van Novalis (Duits auteur), gevolgd door de boeken van Tolstoj, boeken uit de reeks van de onsterfelijken zoals de Jagersverhalen van Toergenev en de Sprookjes, Vertellingen en Reisverhalen van Andersen. Boeken van Gazenbeek met zijn verhalen en sagen over de Veluwe zouden volgen.

In 1943 vestigde hij zich in Lunteren. Het was een onzekere tijd voor

Houtsnede van "Dennenhorst" aan de Boslaan.

hem, maar onder het pseudoniem van Theo Mijdrecht wist hij stand te houden en was hij zeer productief tijdens de oorlog. Hij richtte zich meer en meer op zijn graveerkunst en niet onverdienstelijk. Er kwamen verzoeken voor ex libris, kerstkaarten, het jubileumboek van Rotterdam Havenherstel enzovoort.

Uiteindelijk heeft hij 200 ex libris gemaakt naast zijn vele houtgravures. Linoleumsneden maakte hij ook. Groot formaat maar ook veel kleine die hij gebruikte om stof te bedrukken voor kleedjes of dienblaadjes waarbij ze dan achter glas geplaatst werden. In dat zelfde jaar (1943) ontmoette hij Flora Adama in Lunteren. Zij had eveneens de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten (KABK) gevolgd, echter in Arnhem. Ook zij kon uitstekend tekenen. Haar kracht: het tekenen van menselijke figuren; menig keer kon ze Thijs helpen bij zijn boekillustraties.

Vanwege reuma in zijn handen, eind jaren 50, moest hij stoppen met zijn graveerwerk. Hij is zo'n 23 jaar als graficus actief geweest. Van 1960 tot 1976 was hij leraar aan de vakschool voor de Detailhandel in Arnhem. In 1979 is hij, na de dood van zijn vrouw, vertrokken naar Engeland.

Hij overleed op 11 november 1996 in Milton Combe, Devon, Zuid-Engeland.

Afscheid van Netty Langeveld

Op feestelijke wijze hebben wij na 20 jaar zeer trouwe dienst afscheid genomen van Netty Langeveld.

Tijdens de toespraken werd nog eens benadrukt hoezeer zij vergroeid was met ons museum, als allesweter en duizendpoot had ze een unieke positie veroverd, menig werkgever zou jaloers zijn op haar werkwijze, uitermate punctueel en oplettend, alles in en rondom het museum te weten en bovenal de vele overuren die ze maakte.

Natuurlijk werd Netty in de bloemen en complimenten gezet. Gelukkig blijft ze nog wel betrokken bij een onderdeel van de administratieve werkzaamheden en ook is ze bereid antwoord te geven op de veelgeslaakte kreet: “Dat weet alleen Netty, help!”

In Memoriam

Gerrit Hendriksen

Op 19 december 2019 overleed Gerrit Hendriksen een waardevol en toegewijd medewerker van Museum Lunteren.

Gerrit, voor ons Gert, was een opgewekt mens, deskundig en zeer toegewijd in het onderhoud van het museum.

Wij zullen hem erg missen.

Wij hebben op 24 december 2019 afscheid van Gert genomen.

Aad van de Poel

Wij herinneren Aad als een vrolijk mens altijd opgewekt en in voor een grap. Hij had iets ondeugends in zijn blik en hield van een beetje uitdagen. Als gastheer van het museum waren dit goede eigenschappen en heeft Aad goed bijgedragen aan de positionering van ons museum, waarvoor wij hem dankbaar zijn.

Aad is toch nog plotseling overleden op 24 oktober 2019. Wij hebben op 30 oktober 2019 afscheid van Aad genomen in crematorium Yardenhuis te Ede

Het bestuur van Museum Lunteren

Vraag en antwoord

Janny Hendriksen-Jansen: Waar kwamen mijn grootouders Ruth van den Berg en Aaltje Top vandaan en waar woonden ze?

Ruth van den Berg werd 's avonds om elf uur geboren op 27 april 1877 te Barneveld op boerderij "De Burgt" als zoon van Teunis van den Berg en Evertje van den Hul. Zijn vader was op dat moment 30 jaar oud en zijn moeder 26 jaar.

De grootvader van de kleine Ruth, Wouter van den Berg, was in 1809 op boerderij "Groot Blankenspoor" in Meulunteren geboren. Hij trouwde in 1831 met Jacobje Blankenspoor en verhuisde hetzelfde jaar naar boerderij "De Burgt" op de grens van Lunteren en Barneveld. Tegenwoordig is er een hele nieuwbouwwijk met dezelfde naam op die plek verzezen. Op "De Burgt" werd in 1846 Teunis, de vader van Ruth, geboren. Teunis was de negende uit een gezin van elf kinderen. Hij trouwde in 1871 met Evertje van den Hul. Hun eerste vier kinderen werden op "De Burgt" geboren. Enkele maanden na de geboorte van Ruth verhuisden zijn ouders naar boerderij "De Grote Ketel" in Meulunteren. Daar zouden nog acht

Ruth van den Berg en Aaltje Top.

kinderen geboren worden.

Ruth trouwde op 2 januari 1904 met Aaltje Top, de dochter van Gerrit Top en Maartje van de Plas van boerderij “Klein Knutselaar” aan de Lage Valkseweg. Ruth en Aaltje huurden de eerste jaren een boerderijtje van Aart Roskam, een koopman uit Barneveld. Het huisje stond aan de Nederwoudseweg (nr. 84), schuin tegenover “De Burgt” waar Ruth geboren was. In dit huisje werden de eerste drie kinderen van Ruth en Aaltje geboren: Teunis, Gerrit en Maartje. De laatste overleed helaas kort na de geboorte.

In juni 1907 kocht Ruth voor 2100 gulden ruim vijf hectare grond aan de Kruisbeekweg van Lambertus ter Maat. In de koopakte wordt gesproken van weiland, veldgrond en hakhout genaamd “Curacao”. Waar deze veldnaam vandaan komt is nog altijd een raadsel.

Ruth diende bij de gemeente een bouwaanvraag in om een nieuwe boerderij te bouwen die in februari 1908 klaar was. De boerderij werd “Nieuw Curacao” genoemd en in de jaren daarna werden vijf kinderen geboren: Evertje, Maarten, Willempje, Martina Geertruida en Jacoba.

Op 18 januari 1916 besloot Ruth de boerderij te verkopen aan Hendrik van de Stroet voor de prijs van 6800 gulden. Dezelfde dag kocht hij de boerenhofstede “Nieuw Steenbeek” in het Overwoud, aan de tegenwoordige Steenbeekweg (nr. 3), voor 7840 gulden van Hendrik Jan van Ravenhorst. Ruth en Aaltje gingen er wel op vooruit. Deze boerderij was ruim 8 hectare groot, maar ze moesten wel een hypotheek van 3000 gulden op het geheel nemen.

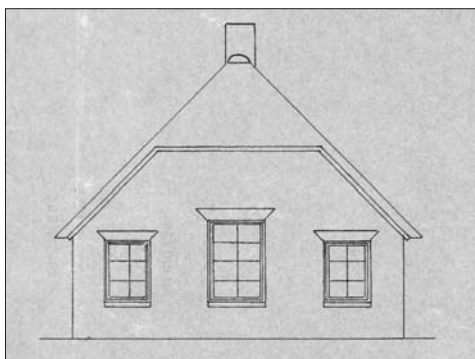
Op “Nieuw Steenbeek” beviel Aaltje van nog twee kinderen: Melis en Ruth.

Aaltje Top overleed in 1948 en Ruth van den Berg in 1959.

Gretha Tombroek-Brouwer: In Meulunteren had je aan de Blankenspoorsedijk een boerderij die “De Flesch” heette. Waar kwam die naam vandaan?

Het kan zijn dat er op deze plek vroeger een klein vennetje was. Denk bijvoorbeeld aan de Loofles in Kootwijk, maar het kan ook zijn dat het met de vorm van het perceel te maken heeft. Het stuk grond had namelijk een smal gedeelte en een breder stuk, dus je zou aan de vorm van een fles kunnen denken, maar zekerheid kan ik hierover niet geven.

Voordat hier een boerderij gebouwd werd, heette het stuk grond ook al “de Flesch”.

Bouwtekening van "de Fles" uit 1923.

Dat perceel werd in november 1922 door Teunis Lagerweij voor 1800 gulden verkocht aan Toon Roskam. Toon was geboren in het Lage Veld in Meulunteren, ongeveer waar tegenwoordig de Oude Bisschopweg op de Veldhuizerweg uitkomt.

Hij trouwde in 1923 met Willempje Hendriksen en liet een klein huisje op het land aan de Blankespoorsedijk bouwen, dat evenals de grond, ook weer "de Flesch" genoemd werd. Enkele jaren later verhuisden ze naar Barneveld en later woonden ze ook nog aan de Lage Valkseweg te Wekerom. Op hun oude dag woonden ze aan het eind van de Hulweg te Lunteren. Toon en Willempje kregen in totaal negen kinderen. Toon Roskam overleed op 88-jarige leeftijd op 23 juni 1958. Willempje stierf 17 december 1992. Ze werd 85 jaar oud.

"De Flesch" kwam in 1926 in handen van Jan Beek, die in Barneveld op de Westerveldstichting gewerkt had. Dat was een soort bejaardentehuis in die tijd. Jan Beek liet het boerderijtje in 1930 afbreken en op dezelfde plek werd weer een nieuwe boerderij gebouwd. Hij was in 1904 in het huwelijk getreden met zijn volle nicht Gezina Wilhelmina Beek, die uit Renswoude kwam. Jan zelf was geboren in een klein huisje aan de Wormshoefweg, als zoon van Gerrit Beek en Aartje van Maanen. Het huwelijk bleef kinderloos en na het overlijden van zijn vrouw hertrouwde Jan in 1927 met Melisje van den Top. Uit dat tweede huwelijk werden drie kinderen geboren: Gezina Wilhelmina, Jacob en Gerrit.

Zoon Jacob nam later de boerderij van zijn vader over en verkocht het pand in het midden van de jaren '60 aan Gradus van den Brink. De familie Van den Brink woonde er tot eind jaren '90. Toen is het pand gesloopt. Tegenwoordig vinden we hier Galerie de Riethoeve.

Fam. Roscam Abbing: Is er wat bekend over de geschiedenis van ons huis, Boslaan 36?

Het pand op Boslaan 36 is in 1926 gebouwd door Sjirk Schaafsma. Hij had de grond gekocht van Andries Frederik Soer, een arts uit Rotterdam. Sjirk Schaafsma was geboren op 23 september 1867 te Grootegast in de provincie Groningen en trouwde op 2 mei 1895 te Dantumadeel met Aukje Woudstra. Ze kregen drie kinderen: Jogchum Siert, Sipke Sjouke en Martinus Albertus. In 1908 kwamen ze naar Lunteren waar ze enige jaren op Boslaan 24 woonden, een pand dat “De Wiel” heette, waar later de gezusters Rijkema pension hielden. Dat pand is al lang geleden gesloopt.

In 1914 vertrok het gezin Schaafsma naar Arnhem, maar keerde in 1921 weer terug naar Lunteren. Vanaf 1926 woonden ze op het huidige adres Boslaan 36. De bouwer van hun nieuwe huis was Jan Daniël Schreuder en de architect was de firma Stellingwerf Beintema.

Voor de Tweede Wereldoorlog was het adres Boschlaan 12, in 1940 werd het Boschlaan 18, later verviel de ‘ch’ en tegenwoordig is het Boslaan 36. Sjirk Schaafsma overleed op 21 februari 1945; Aukje overleed 26 juni 1960.

Zoon Sipke werd houthandelaar van beroep en bleef later in het ouderlijk huis aan de Boslaan wonen. Hij was getrouwd met Nanny Legué. Sipke

overleed in 1985. Zijn vrouw was al eerder in 1966 overleden. Martinus werd leraar wis- en natuurkunde. Hij overleed in 1979. Jogchum werd boer en trouwde in 1927 met Aafje Spelt uit Nieuwpoort. Ze woonden later aan de Barneveldseweg 47. Die boerderij staat er nog steeds. Jogchum overleed in 1980 en Aafje in 1986.

Sjirk, Aukje en hun drie zonen zijn allemaal op het kerkhof van Lunteren begraven.

Boslaan 36 werd in 1964 verkocht aan de fabrikant Cornelis Houweling uit Utrecht, die het een jaar later weer verkocht aan de verpleegsters Christine Balfort en Hendrika Wilhelmina Arends, beiden wonende te Bussum.

Annemarie Bremer: Herkent u deze boerderij? De familie van mijn opa (Van Dijk) zou daar vandaan zijn gekomen.

Voordat we Annemarie konden antwoorden, had ze zelf het antwoord al gevonden. Het bleek Oude Arnhemseweg 35 te zijn.

In 1867 kocht Hijmen van Dijk deze boerderij en zijn erfgenamen verkochten het pand in 1904 aan Jacob Groeneveld.

HvdB